Onderstaand de antwoorden op de vragen die door de indieners van het initiatiefvoorstel ‘De Liemerse coalitie’zijn ingediend.

1. De gezamenlijke zienswijzen van de vier colleges verwijzen naar het VDL-rapport 'Nu of Nooit — bestuurlijke toekomst Liemers' als grondslag voor de bestuurlijke richting. Dit rapport is openbaar. Welke specifieke conclusies uit dit rapport sluiten de Liemers-Coalitie als alternatief uit? En is uw college bereid die conclusies expliciet te koppelen aan het initiatiefvoorstel, zodat de raad de onderbouwing inhoudelijk kan toetsen?

Antwoord vraag 1

Het rapport sluit de Liemers-Coalitie niet expliciet uit. Het rapport concludeert wel dat één Liemerse gemeente volgens &VDL de meest toekomstbestendige bestuurlijke variant is. Daarbij wijst het onderzoek onder meer op versterking van de bestuurskracht, uitvoeringskracht, arbeidsmarktpositie, regionale positie en de robuustheid van de gemeentelijke organisatie en begroting. Daarnaast biedt de vorming van één gemeente kansen om de opgaven en mogelijkheden in het gebied integraal te benaderen en ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld wonen, economie, bereikbaarheid, voorzieningen en leefomgeving sterker met elkaar te verbinden. Het college heeft deze bevindingen betrokken bij zijn oordeel dat het initiatiefvoorstel geen gelijkwaardig alternatief vormt voor het lopende herindelingstraject.

2. Welke 'centrale beoordelingscriteria' bedoelt het college precies? Wil het college die letterlijk citeren — bij voorkeur uit het Beleidskader Gemeentelijke Herindeling van BZK — en vervolgens laten zien hoe de viergemeentefusie op elk criterium beter scoort dan het initiatiefvoorstel?

Antwoord vraag 2
De criteria, als omschreven door het Kabinet, zijn als volgt:

1. Draagvlak: op welke manier én hoe is aandacht besteed aan én geïnvesteerd in lokaal bestuurlijk, regionaal en maatschappelijk draagvlak?

2. Bestuurskracht: is de nieuwe gemeente in staat om haar maatschappelijke opgaven op te pakken?

3. Interne samenhang en nabijheid van bestuur: kent de nieuwe gemeente voldoende interne samenhang en wat is de plek van steden, dorpen en/ of wijken binnen de nieuwe bestuurlijke eenheid?

4. Regionale samenhang: welke positie heeft de nieuwe gemeente in de regio en welke gevolgen heeft de voorgenomen herindeling voor omliggende gemeenten?

Ten aanzien van het al dan niet beter scoren van een viergemeentenfusie ten opzichte van het initiatiefvoorstel:

Draagvlak
Het college ziet geen aanleiding om te concluderen dat het initiatiefvoorstel op dit criterium beter scoort. Voor beide varianten geldt dat draagvlak moet blijken uit participatie, zienswijzen en besluitvorming.

Bestuurskracht
Het college acht de viergemeentefusie sterker. Een grotere organisatie biedt meer mogelijkheden om specialistische kennis te borgen, personele kwetsbaarheid te verminderen en complexe maatschappelijke opgaven duurzaam op te pakken. Het initiatiefvoorstel laat de huidige bestuurlijke en organisatorische versnippering bestaan.

Interne samenhang en nabijheid van bestuur
Beide modellen zijn denkbaar, maar het college ziet een voordeel in één gemeente. De vier gemeenten zijn op veel terreinen sterk met elkaar verweven, terwijl nabijheid van bestuur ook binnen een grotere gemeente kan worden geborgd via kernen- en wijkgericht werken.

Regionale samenhang
Het college ziet hier een duidelijk voordeel voor de herindeling. Eén gemeente beschikt over meer bestuurlijke slagkracht en vormt een eenduidige gesprekspartner voor provincie, regio en maatschappelijke partners.

3. Duiven heeft financieel het sterkste profiel van de vier gemeenten. Waarom is herindeling dan voor Duiven specifiek noodzakelijk voor een 'robuuste financiële positie'?

Antwoord vraag 3

Het college heeft niet gesteld dat herindeling noodzakelijk is vanwege de financiële situatie van de gemeente Duiven alleen. De financiële positie van de gemeente Duiven wordt door het college als solide beoordeeld. De afweging voor herindeling ziet op de gezamenlijke toekomstbestendigheid van de vier Liemerse gemeenten en betreft een samenspel van factoren zoals bestuurskracht, uitvoeringskracht, arbeidsmarktontwikkelingen, dienstverlening en financiële weerbaarheid.

4. Op welk empirisch bewijs of onderzoek baseert het college de claim dat herindeling de maatschappelijke opgaven 'integraal en slagvaardig' aanpakt, in het licht van het COELO-onderzoek over 39 herindelingen dat dat gemiddeld niet aantoont?

Antwoord vraag 4
Het college baseert zijn oordeel niet op één specifiek onderzoek, maar op het totaal van

uitgevoerde onderzoeken, bestuurlijke afwegingen en de bevindingen uit het gezamenlijke verkennings- en herindelingstraject. Het college onderkent dat onderzoekers uiteenlopende conclusies trekken over gemeentelijke herindelingen. De keuze voor herindeling betreft daarom een bredere bestuurlijke afweging, waarbij naast financiële aspecten ook bestuurskracht, uitvoeringskracht, arbeidsmarktpositie, dienstverlening en regionale samenwerking worden betrokken.

5. Welk concreet bedrag aan besparing of kwaliteitsverbetering zou voor het college een 'meer dan lichte impuls' zijn? En welk bewijs is er dat de viergemeentefusie dat bedrag realiseert?

Antwoord op vraag 5
Het college heeft hier geen concreet bedrag aan gekoppeld.
Verder wordt verwezen naar het antwoord op vraag 7 hierna.

6. Hoe reageert het college op de woonlastenstijging van 17 tot 23% voor Duiven-inwoners als gevolg van de woonlastenharmonisatie bij de viergemeentefusie?

Antwoord op vraag 6
Het college herkent deze percentages niet.
Op belastinggebied zijn er zeker verschillen tussen gemeenten. Dat geldt niet alleen voor het aantal belastingen, maar ook voor de hoogte en kostendekkendheid van de tarieven. In de financiële herindelingscan die de vier gemeenteraden op 16 september krijgen, wordt dit inzichtelijk gemaakt.

In het geval van een gemeentelijke herindeling zal de gemeenteraad van de nieuw te vormen gemeente de tarieven voor de diverse gemeentelijke belastingen en heffingen vast moeten stellen. In de herindelingsscan wordt zichtbaar gemaakt wat de afwijking van de huidige totale OZB-opbrengst van de vier begrotingen zou zijn als de laagste tarieven, de gemiddelde tarieven en de hoogste tarieven worden gehanteerd.

7. Erkent het college dat het verlies van drie vaste voeten uit het gemeentefonds een structureel nadeel van €1,2 miljoen per jaar is, en hoe wordt dat verrekend in de businesscase van de fusie?

Antwoord op vraag 7
De algemene uitkering daalt structureel als gevolg van de vaste voet. In de financiële herindelingscan zal het actuele bedrag staan, zoals de provincie dat voor ons heeft berekend.

Aan de andere kant zullen de bestuurskosten afnemen. Er is in de nieuwe situatie nog één raad en één college van B&W in plaats van vier. Het aantal raadsleden dat hoort bij het inwonertal, de daaraan gekoppelde wettelijke vergoedingen en de bijbehorende salarisschalen voor bestuurders zorgen ervoor dat deze daling wordt gecompenseerd. De mate waarin dit gebeurt, is afhankelijk van de omvang van de formatie van het college van burgemeester en wethouders.

Voorts geldt dat voor in de wet genoemde functionarissen, de griffier en de gemeentesecretaris dat er van beiden één nodig is. Afhankelijk van de inrichting van de organisatie er omheen kan sprake zijn van een duidelijk kostenvoordeel.

Daarnaast is van belang dat voor frictiekosten de vier gemeenten een substantiële incidentele bijdrage wordt ontvangen. Deze bijdrage wordt gedurende vijf jaar uitgekeerd: in het jaar voorafgaand aan de herindeling aan de vier afzonderlijke gemeenten en in de vier daaropvolgende jaren aan de nieuwe gemeente.

8. Op welk moment in het besluitvormingstraject worden de inwoners van Duiven in de gelegenheid gesteld hun voorkeur uit te spreken over het fusiepad versus alternatieven?

Antwoord vraag 8

Aan de vorming van de beoogde nieuwe gemeente gaat een langere periode van gesprekken en besluitvorming vooraf. De bestuurlijke toekomst en samenwerking in De Liemers zijn in de vier gemeenten al langere tijd onderwerp van gesprek. Begin 2026 hebben de vier gemeenteraden hun principebesluiten over de herindeling genomen.
In het desbetreffende raadsvoorstel is aandacht besteed aan de participatie en communicatie tot dat moment.
De voorgenomen herindeling was vervolgens in alle vier de gemeenten een belangrijk thema van de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 en daarmee van het lokale democratische debat. De nieuw gekozen gemeenteraden bouwen in deze bestuursperiode voort op deze ontwikkeling en geven mede richting aan de vorming van de nieuwe gemeente. De participatie van inwoners vindt voorts plaats binnen het wettelijke traject van de Wet arhi.

Daarbij hebben gedurende het traject diverse participatie- en informatieactiviteiten plaatsgevonden en zullen inwoners ook bij vervolgstappen worden geïnformeerd en betrokken.
Inwoners, organisaties en andere belanghebbenden kunnen hun zienswijze kenbaar maken op het herindelingsontwerp zodra dit door de betrokken gemeenteraden is vastgesteld en ter inzage wordt gelegd. Alle ingekomen zienswijzen worden zorgvuldig beoordeeld en voorzien van een reactie. Wanneer een zienswijze aanleiding geeft om

onderdelen aan te passen, aan te vullen of te verduidelijken, wordt dit verwerkt in het herindelingsadvies.

De uiteindelijke besluitvorming over het herindelingsadvies vindt plaats door de gemeenteraden.

9. Welke moverende redenen liggen ten grondslag aan de keuze om een onafhankelijk parallel onderzoek af te wijzen?

Antwoord op vraag 9
Het college geeft invulling aan een amendement dat door de gemeenteraad van Duiven is aangenomen op 27 januari 2026.
Om invulling te geven aan deze opdracht worden in een notitie twee scenario's met elkaar vergeleken:

1. Een scenario waarin de gemeente Duiven zelfstandig blijft functioneren en de samenwerking met de omliggende gemeenten verder wordt versterkt;

2. Een scenario waarin wordt gekomen tot een reguliere gemeentelijke herindeling per 1 januari 2029.

Het college is van oordeel dat hiermee invulling wordt gegeven aan de wens van de gemeenteraad om beide ontwikkelrichtingen naast elkaar te beschouwen. Een aanvullend parallel onderzoek acht het college daarom niet noodzakelijk.

10. Welke concrete onderdelen van het initiatiefvoorstel acht het college feitelijk, juridisch of financieel onuitvoerbaar, en op basis van welke onderbouwing?

Antwoord op vraag 10
Het college acht dit initiatief alleen al onuitvoerbaar omdat de gemeenteraad van Doesburg dit initiatiefvoorstel al heeft afgewezen en er in de gemeenteraad van Westervoort geen enkel raadslid is dat dit initiatiefvoorstel heeft ingediend.